

C. ವ್ಯವಸಾಯಕ ವಿಧಾನ

- ಬೇರು ಕೊಳೆ ರೋಗವು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಶಂಕಿಸಲಾಗಿರುವ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಆಳವಾಗಿ ಉಳುಮೆ ಮಾಡಿ ಬಿಸಿಆನ ಕಿರಣಗಳಿಗೆ ಒಡ್ಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿರುವ ರೋಗಾಣುಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬೇಕು.
- ರೋಗ ಮುಕ್ತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನರ್ಸರಿಯಲ್ಲಿ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದರ ಮೂಲಕ ತೋಟಕ್ಕೆ ರೋಗ ಹರಡುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬಹುದು.
- ಬೇರು ಕೊಳೆ ರೋಗದಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಣಗಿದ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕುವುದು ಮತ್ತು ಸುಡುವುದು.
- ಮಣ್ಣಿನ ಸಾವಯವ ಇಂಗಾಲವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಹಾಕುವುದು.
- ಬೇವಿನ ಹಿಂಡಿಯನ್ನು ಎಕರೆಗೆ 400 ಕೆ.ಜಿ. ಯಂತೆ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಎರಡು ಬಾರಿ ತೋಟಕ್ಕೆ ನೀಡುವುದು.

d. ಭೌತಿಕ ವಿಧಾನ

- **ಮಣ್ಣಿನ ಸೌರೀಕರಣ:** ಇದು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿರುವ ರೋಗಗಳು, ಕಳೆಗಳು, ಜಂತು ಹುಳುಗಳು ಮತ್ತು ಕೀಟಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಬಳಸುವ ಒಂದು ವಿಧಾನವಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣಿನ ಮೇಲ್ಮೈಯನ್ನು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಮಲ್ಚಿಂಗ್ ಹಾಳೆಗಳಿಂದ ಮುಚ್ಚಲಾಗುತ್ತದೆ, ಇದು ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕನ್ನು ಹಾದುಹೋಗಲು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣನ್ನು ಬಿಸಿಮಾಡಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ..

ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಕ್ರಮಗಳು: ▶ 30 ಸೆಂ.ಮೀ ಆಳಕ್ಕೆ ಉಳುಮೆ ಮಾಡಿ ▶ ನೀರು ಹಾಯಿಸಿ ▶ ಮಣ್ಣಿನ ಮೇಲ್ಮೈಯನ್ನು ಶುಭ್ರವಾದ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ನಿಂದ ಮುಚ್ಚಿ (0.04/0.06 ಮಿಮೀ) ▶ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ನ ಅಂಚುಗಳನ್ನು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಮುಚ್ಚಿ ಎಲ್ಲಾ ಬದಿಗಳನ್ನು ಸೀಲ್ ಮಾಡಿ ▶ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಮುಚ್ಚಿಗೇಯನ್ನು ಸುಮಾರು 10-15 ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಹಾಗೆಯೇ ಇರಿಸಿ.

e. ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ತಳಿಗಳು

ಪ್ರಸ್ತುತ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಹಿಪ್ಪುನೇರಳೆ ತಳಿಗಳಲ್ಲಿ, ಜಿ-4 ಎಂಬ ತಳಿಯು ಬೇರು ಕೊಳೆ ರೋಗಕ್ಕೆ ಮಧ್ಯಮವಾಗಿ ನಿರೋಧಕವಾಗಿದೆ.

ರಾಟ್-ಫಿಕ್ಸ್ ತಯಾರಕರು

1. ಕಾವೇರಿ ಆಗ್ರೋ ಪ್ರಾಡಕ್ಟ್ಸ್, ಪ್ಲಾಟ್ ಸಂಖ್ಯೆ 12, ಮೇಟಗಲ್ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪ್ರದೇಶ, ಮೈಸೂರು-570016, ದೂರವಾಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ: 9482706193
2. ಕಾಮತ್ ಕ್ಲೋರೋಫಿಕ್, ಕಚೇರಿ.: #3, 3 ನೇ ಅಡ್ಡ ರಸ್ತೆ, ಪಿ.ಎಸ್. ಲೇನ್, ಕಾಟನ್ಲೇಟಿ, ಬೆಂಗಳೂರು-560053, ದೂರವಾಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ: 09886255293, 080-41514958, ಇಮೇಲ್: blr.kamatchloro@gmail.com
ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ: # 256, 257, 267 & 268, 3 ನೇ ಹಂತ, ಕೆಬಿಎಡಿಬಿ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪ್ರದೇಶ, ಮಾಲೂರು, ಕೋಲಾರ (ಜಿಲ್ಲೆ)-563 160

ಪಠ್ಯ:
ಅರುಣ್ ಕುಮಾರ್ ಜಿ.ಎಸ್., ರಘುನಾಥ್ ಎಂ.ಕೆ. ಮತ್ತು ಬಾಬು ಲಾಲ್
ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ:
ಭವ್ಯ ಎಂ.ಆರ್. ಮತ್ತು ನರೇಂದ್ರ ಕುಮಾರ್ ಜಿ.ಜಿ.

ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಗಳಿಗಾಗಿ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ:
ನಿರ್ದೇಶಕರು

- 📍 ಕೇಂದ್ರೀಯ ರೇಷ್ಮೆ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆ
ಕೇಂದ್ರ ರೇಷ್ಮೆ ಮಂಡಳಿ, ಜವಳ ಸಚಿವಾಲಯ
ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ, ಶ್ರೀರಾಂಪುರ, ಮೈಸೂರು-570008
- 📞 0821-2362757, 2362406
- 🌐 www.csrtimys.res.in
- ✉ csrtimys.csb@nic.in

ಹಿಪ್ಪುನೇರಳೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರು ಕೊಳೆ ರೋಗದ ಸಮಗ್ರ ನಿರ್ವಹಣೆ

ಕೇಂದ್ರೀಯ ರೇಷ್ಮೆ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆ
ಕೇಂದ್ರ ರೇಷ್ಮೆ ಮಂಡಳಿ, ಜವಳ ಸಚಿವಾಲಯ
ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ, ಶ್ರೀರಾಂಪುರ, ಮೈಸೂರು-570008

ಹಿಪ್ಪುನೇರಳೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರು ಕೊಳೆ ರೋಗವು ತನ್ನ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ಸ್ವರೂಪದಿಂದಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೊಲ್ಲುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದಾಗಿ ಒಂದು ಅಪಾಯಕಾರಿ ರೋಗ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಈ ರೋಗವು ಹಿಪ್ಪುನೇರಳೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಎಲ್ಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದ್ದು ಮುಂಗಾರು ಪೂರ್ವದ ಮಳೆ ಮತ್ತು ದೀರ್ಘ ಶುಷ್ಕ ವಾತಾವರಣದಿಂದಾಗಿ ಮೇ ಮತ್ತು ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ತೀವ್ರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ರೇಷ್ಮೆ ಬೆಳೆಗಾರರು ಈ ರೋಗವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ರೋಗದ ಗುಣ ಲಕ್ಷಣಗಳು

- ಬೇರು ಕೊಳೆ ರೋಗದ ಆರಂಭಿಕ ಲಕ್ಷಣಗಳೆಂದರೆ ಎಲೆಗಳ ಬಣ್ಣ ಹಳದಿಯಾಗುವಿಕೆ, ಸೊರಗುವಿಕೆ, ಹಠಾತ್ ಮುದುಡುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಕ್ರಮೇಣ ರೆಂಬೆಗಳ ಬುಡ ಒಣಗಿ ಸಸ್ಯವು ಸಾಯುತ್ತದೆ.
- ಬೇರುಗಳು ಕೊಳೆಯುವುದರಿಂದ ಬಾಧಿತ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಎಳೆದು ಹೊರತೆಗೆಯಬಹುದು. ಬಾಧಿತ ಬೇರುಗಳು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಕಂದು ಬಣ್ಣದ್ದಾಗಿರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ತದನಂತರ ದಟ್ಟವಾದ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ಅಂಗಾಂಶಗಳು ದುರ್ಬಲಗೊಂಡು ಸುಲಭವಾಗಿ ಒಡೆಯುತ್ತವೆ.

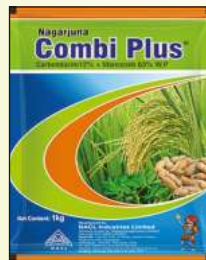
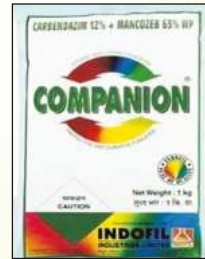

ಬೇರು ಕೊಳೆ ರೋಗದ ಸಮಗ್ರ ನಿರ್ವಹಣೆ

a. ರಾಸಾಯನಿಕ ವಿಧಾನ

ಬಾಧಿತ ಸಸ್ಯವನ್ನು ಭೂ ಮಟ್ಟದಿಂದ 30 ಸೆಂ. ಮೀ. ಎತ್ತರದಲ್ಲ ಕತ್ತರಿಸಿ. ಗಿಡದಿಂದ 20-30 ಸೆಂ. ಮೀ ಸುತ್ತ ಅಗೆದು ಮಣ್ಣನ್ನು ತೆಗೆದು ಪಾತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ. 0.5% ರಾಬ್ ಫಿಕ್ಸ್ ದ್ರಾವಣವನ್ನು (5 ಗ್ರಾಂ ರಾಬ್ ಫಿಕ್ಸ್ ಪ್ರತಿ 1 ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ) ಕಾಂಡವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೋಯುವಂತೆ ಮೇಲಿನಿಂದ ಸುರಿದು ತಕ್ಷಣ ಬುಡಬಾಗವನ್ನೂ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಮುಚ್ಚಿ. ಗಿಡದ ಸುತ್ತಲಿನ ಮಣ್ಣನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಒತ್ತಿರಿ. ರೋಗಗ್ರಸ್ತ ಗಿಡದ ಸುತ್ತಲಿನ ಗಿಡಗಳಿಗೂ ಸಹ ರಾಬ್ ಫಿಕ್ಸ್ ನಿಂದ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಉಪಚರಿಸಬೇಕು.

- ಈ ಹಿಂದೆ ಕಳೆದ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕಂಡು ಬಂದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಚೇತರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ/ಸಸ್ಯಗಳಲ್ಲಿ 0.5% ರಾಬ್-ಫಿಕ್ಸ್ ದ್ರಾವಣದಿಂದ ಉಪಚರಿಸಬೇಕು.
- ರಾಬ್-ಫಿಕ್ಸ್ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಬೆಂಡಜಿಮ್ 12% + ಮ್ಯಾಂಗೋಜಿಬ್ 63% ನ 0.2% ದ್ರಾವಣದಿಂದ ಉಪಚರಿಸಬೇಕು (2 ಗ್ರಾಂ/ಲೀಟರ್ ನೀರು). ಇದು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಫ್/ ಕಂಪಾನಿಯನ್/ಕಾಂಚಿ ಪ್ಲಸ್/ಕಾಗುಯಾ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. 10 ದಿನಗಳ ಸುರಕ್ಷತಾ ಅವಧಿಯನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ.

- ಹೊಸ ತೋಟಕ್ಕಾಗಿ ಹಿಪ್ಪುನೇರಳೆ ಸಸಿಗಳನ್ನು 0.1% ಬಾವಿಪ್ಪಿನ್ (ಕಾರ್ಬೆಂಡಜಿಮ್ 50% ಡಬ್ಲ್ಯೂಪಿ; 1 ಗ್ರಾಂ/ಲೀಟರ್ ನೀರು) ದ್ರಾವಣದಲ್ಲ ಅಥವಾ 0.4% ರಾಬ್-ಫಿಕ್ಸ್ ದ್ರಾವಣದಲ್ಲ (4 ಗ್ರಾಂ/ಲೀಟರ್ ನೀರು) ಸುಮಾರು 30 ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲ ಅದ್ದಿ ನೆಡುವುದು.
- ನಾಟ ಮಾಡುವ ಮೊದಲು ಗುಂಡಿಗಳನ್ನು 10 ಗ್ರಾಂ ಡೈಥೆನ್ ಎಂ -45 (ಮ್ಯಾಂಗೋಜಿಬ್ 75% ಡಬ್ಲ್ಯೂಪಿ) ನೊಂದಿಗೆ ಧೂಳೀಕರಿಸಬಹುದು.

b. ಜೈವಿಕ ವಿಧಾನ

- ಒಂದು ಕೆ.ಜಿ. ಟ್ರೈಕೊಡರ್ಮಾ ಹಾರ್ಜಿಯಾನಮ್ ಅನ್ನು 50 ಕೆ.ಜಿ. ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರದೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆಸಿ, ನೀರನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ತೇವಾಂಶದಿಂದ ಇರಿಸಿ.
- ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಶೇಖರಿಸಿ ಒಂದು ರಾಶಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಮತ್ತು ಗೋಣಿ ಬಟ್ಟೆ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಸಸ್ಯದ ಎಲೆಗಳಿಂದ ಮುಚ್ಚಿ. ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳ ನಂತರ, ರಾಶಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಿ ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯವಿದ್ದರೆ ನೀರನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸಿ.
- ಎಂಟು ದಿನಗಳ ನಂತರ, ಟ್ರೈಕೊಡರ್ಮಾ ಹಾರ್ಜಿಯಾನಮ್ ಮಿಶ್ರಣವು 1:50 ಅನುಪಾತದಲ್ಲಿ 100 ಸಸ್ಯಗಳಿಗೆ (ಸಸ್ಯವೊಂದಕ್ಕೆ 500 ಗ್ರಾಂನಂತೆ) ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಹಾಕಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಮಣ್ಣಿನೊಳಗೆ 15 ಸೆಂ. ಮೀ ಆಳದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಗಿ/ ಸಸ್ಯಕ್ಕೆ ನೀರು ಹಾಯಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಸಾಕಷ್ಟು ತೇವಾಂಶವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ.

